

Östersjödjudisk **BULLETIN**

NR 1 · 2014

Vinterhjälpen kan vara skillnaden mellan liv och död

Roza Lifshitz åker med bussen sju dagar i veckan för att inta sin måltid.

– Jag är så tacksam för den här hjälpen som jag vet att medlemmarna i Östersjödjudiskt Forum är med och bekostar, säger hon.

Fyll kassarna med mat

I vårt förra nummer av Bulletinen, som var ett Channukanummer, redogjorde jag för den svåra situation som för närvarande råder i Estland, Lettland och Litauen. Många av våra läsare skickade spontant in ett bidrag och i slutet av november kunde vi sända iväg 65 000 kronor. Många av de gamla och utsatta judarna kunde därmed få en ljusglimt i deras annars så mörka tillvaro. De judiska församlingarna i Baltikum vill genom oss framföra ett varmt tack till alla som bidragit.

Katastrofen i Riga

Taket på det stora matvaruhuset Maxima i den lettiska huvudstaden Riga kollapsade den 21 november 2013.

Olyckan inträffade mitt under rusningstid när varuhuset var fyllt med kunder och anställda. Femtiofyra människor omkom, däribland tre medlemmar i judiska församlingen i Riga. Östersjöjudiskt Forum sände följande kondoleansbrev:

"From the heart of the Baltic Jewish Forum our deepest condolences to the bereaved families and the entire Jewish Community of Riga"

Vinterhjälp ett livsvillkor för många judar i Baltikum.

När jag tänker tillbaka på året som gått, 2013, kan jag

inte låta bli att notera den mångfald av katastrofer som drabbat världen. Kriget i Syrien som pågått i över två år, katastrofal torka i Angola och Namibia, översvämningar i Kambodja och tyfonen Haiyan i Filippinerna. Mer än 40 miljoner människor har drivits bort från sina hem av krig och naturkatastrofer. Det är förstäligt att många av oss bidragit ekonomiskt för att hjälpa alla dessa utsatta människor. Men allt detta elände får inte medföra att vi negligerar den nöd som nu i vinter drabbar utsatta judar i Estland, Lettland och Litauen. Den stränga vintern, som är kallare där än här, medför stora påfrestningar för de flesta gamla och sjuka. Detta beror bl.a. på det höga oljepriset men även på att man privatiserat en hel del kraftanläggningar med ytterligare prisstegringar som följd. Det vi ser nu är att man från en tidigare mycket svår situation går in i ett ännu allvarligare läge. De judiska församlingarna som tidigare har kunnat bistå de mest utsatta har på grund av finanskrisen blivit mer sårbara. De bidrag de tidigare kunnat få från ett antal personer och institutioner i utlandet har i många fall helt uteblivit. Vi har nu fått en vädjan om vinterhjälp från de judiska församlingarna i Baltikum.

Kan vi stå vid sidan om och se på? Nej! Vi kan hjälpa och vi vet att vår hjälp gör skillnad!

Visa att Du inte står vid sidan om. Din insats behövs – nu mer än någonsin!

Hans Kraitsik/ordförande

Eta, 93, kan komma ut när det blir varmt

Text **Barbro Sollbe**

Foto **Barbro Sollbe och Bengt Sederowsky**

Att i Baltikum träffa någon som varit på Stockholms judiska församlings sommarläger Glämsta är alltid lika roligt. Det kan handla om barn, ungdomar, familjeförsörjare eller gamlingar – alla uttrycker sin glädje över dagarna i Stockholms skärgård, och många drömmer om att få komma tillbaka.

Eta Gurvichiute var vårt forums Glämsta-gäst 2008 och lyser upp när hon berättar om det. Hon bor i Litauens huvudstad Vilnius, på elfte och översta våningen i ett hus av sovjetmodell, och är inte bara beroende av sin rollator utan även av temperaturen ute. När vi möts i april har hon inte varit utomhus sedan i höstas. Hennes

lilla etta är på ungefär 25 kvadratmeter, med ett minimalt pentry bakom ett skåp.

– Jag bodde tidigare med min son och hans familj. Så skulle jag flytta och föll för den här utsikten, förklarar hon.

Den är magnifik. Man ser Vilnius stadion på nära håll och en stor del av staden, och mycket ljus strömmar in i Etas rum.

Med hjälp av tolken Marija Sanko från stadens judiska församling sammanfattar Eta sitt liv. Hon föddes i staden Kaunas, som ungefär är Litauens Uppsala (lärdomsstad, gammal huvudstad, en knapp timmes avstånd från nuva-

forts. sista sidan

Vinterhjälp som räddar liv

Foto: J. Gradowski

Roza Lifshitz är en av de 72 fattiga pensionärer som deltar i Rigas judiska församlings matprogram. Maten serveras på en restaurang som fungerar som en kantin för de sämst ställda judiska pensionärerna.

Kära vän, vi har åter en situation där vi från judiska församlingar i Baltikum fått en vädjan om hjälp. Det gäller i första hand de gamla och sjuka och överlevande från koncentrationslägren. Pensionerna i de baltiska länderna, låga redan tidigare, släpar efter prisutvecklingen.

De pengar som borde gå till mat eller medicin går nu åt för att betala värmekostnader. De gamla tvingas välja: frysa i bostaden för att kunna äta sig mätta eller gå med trasiga glasögon för att unna sig ett tandläkarbesök.

Mörkret och kylan kännetecknar vintermånaderna här i Sverige. Du tycker kanske det är mysigt. Tänder några stämningljus, skruvar upp värmen i bostaden och äter varm mat. Detta är självklart för oss, men inte för befolkningen i Baltikum. Idag är nöden bland många gamla och sjuka, men även bland unga barnfamiljer, större än på flera år!

Ett bidrag från Dig kan vara det som gör att någon både kan värma sitt hem och köpa sin hjärtmedicin. En barnfamilj kan köpa varma skor och kläder för sina barn. Vi inom Östersjödjudiskt Forum har som mål att i första hand täcka behoven för vintern till de mest behövande. Du som bryr Dig om dem som har det svårt – vinterhjälpen till de sämst ställda kräver extra insatser. Det är genom Din gåva vi har möjlighet att hjälpa!

**Vinterhjälp till de sämst ställda kräver extra insatser nu!
Låt inte deras nödrop klinga obesvarat.**

Hans Kraitsik/ordförande

Det influensavaccineringsprogram som Östersjödjudiskt Forum bekostar är av stor hjälp för de många medlemmar i Baltikums judiska församlingar, som inte själva har råd att bekosta sina vaccinationer. Att få ett mål varm mat varje dag, vitaminer, vinterhjälp och hälsovård, vilket bekostas i samarbete mellan de judiska församlingarna i Baltikum och Östersjödjudiskt Forum, uppskattas med stor tacksamhet.

Stefan Oscar
JDC Area Director
Poland, Baltics and the Nordic region

forts. Eta, 93, kan ...

Eta Gurvichiute var vårt forums Glämsta-gäst 2008.

rande huvudstaden) för 93 år sedan. Där var hennes grandfather, dvs farfar eller morfar, inte bara rabbin utan också utgivare av, och redaktör för, en judisk tidning. Man talade jiddisch i hemmet. Efter det judiska gymnasiet i Kaunas gick hon i sjuksköterskeskola. Men det blev svåra tider. Hon måste fly till Ryssland och hamnade i staden Orenburg i trakten av Uralbergen och nära gränsen till Kazakstan. Där blev hon arkivarbetare.

1945 kom hon tillbaka, läste ekonomi på universitetet i Vilnius och arbetade sedan med bokföring. Gift och skild, en son, två barnbarn, ett barnbarnsbarn – hon går inte in på några detaljer. Sonen, som studerat elektronik på universitetet, är ljudtekniker på TV i Vilnius.

Nu är hon beroende av stöd från församlingen. Medan vi samtalar, kommer hennes hjälpare Valentina med mat som hon handlat. Och en avi från posten signalerar brev från hennes bortgångna brors familj i Israel. Brevet är efterlängtat, och Valentina ska hämta det åt henne.

Eta Gurvichiute med andra pensionärer från Baltikum var på sightseeing i Stockholm. Snart var det dags att ta bussen till Glämsta.

Vi tackar alla som har stöttat verksamheten!

För att spara porto skickas kvitto endast på begäran.

Vänligen meddela adressändring till oss.

Vi kan skicka iväg flera matpaket till Baltikum om det blir färre returer.

Östersjödjudisk BULLETIN

Ansvarig utgivare
Hans Kraitsik
Östersjödjudiskt Forum
Baltic Jewish Forum
Sweden

Redaktion
Hans Kraitsik
Dina Markovich
John Gradowski
Marianne Prager
Rut Milchner
Ulla Terling

Adress
Östersjödjudiskt Forum
Box 5053
102 42 Stockholm

Telefon
08-664 53 38

Fax
08-664 05 91

E-post
b.j.f@telia.com

Medlemsavgift
200 kr/år

Bankgiro 5036-6822 Plusgiro 85 29 50 - 5

Den ideella föreningen Östersjödjudiskt Forum fokuserar på socialt, medicinskt, materiellt och kulturellt bistånd till judar i Östersjöregionen (f d Sovjet), ofta i samarbete med svenska och internationella hjälporganisationer. Kulturutbyte och andra former av samverkan är en viktig del av verksamheten. Parallellt med detta bekämpas alla former av antisemitism.

ISSN 1403-5685

Citera oss gärna – men ange källan!

Tryck

Hallvigs Reklam AB

Omslagsbild

Maten som serveras på den restaurang som fungerar som en kantin för de sämst ställda judiska pensionärerna i Riga, Lettlands huvudstad, är naturligtvis inte gourméklass men ändå på en hyfsad nivå.

Foto: J.Gradowski